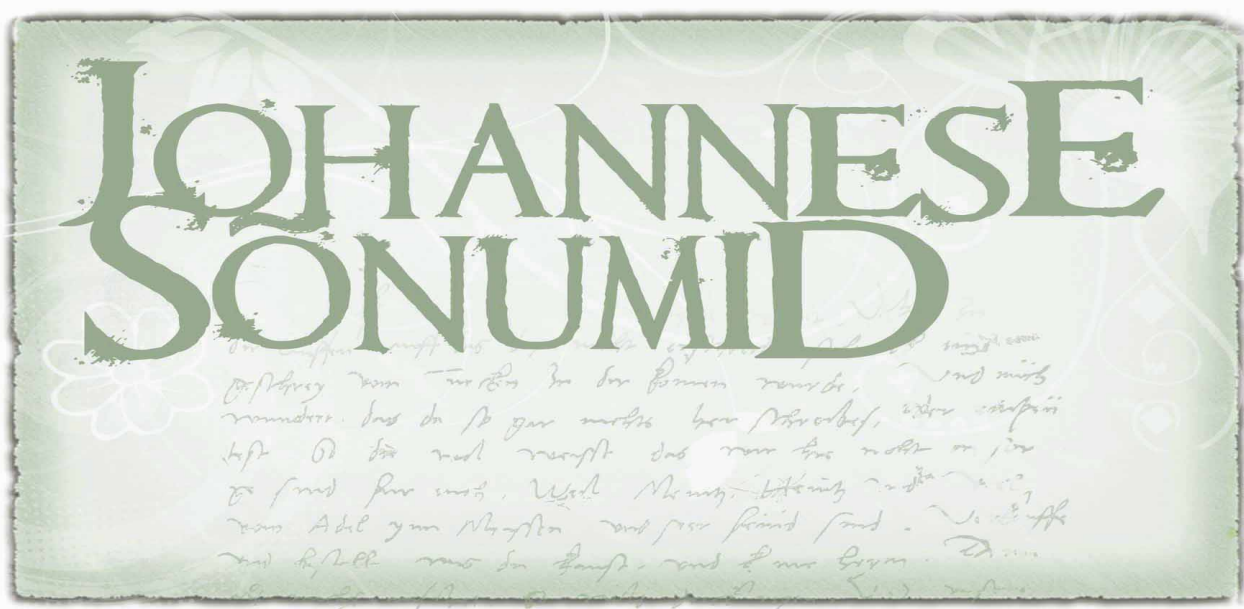

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus JUUNI 2019

PALJU ÕNNE, ARMAS KIRIK – MEIE EMA!

Kiriku olulisus ja Tema saladus seisnevad selles, et maised asjad ja taevased asjad – taevas ja maa – on temas ühendatud.

Inimeste häda ja õnnetus on, et nad, olles lahus Jumalast, oma Loojast – oma elu ja olemise algpõhjusest ja algallikast – on kaotanud võimaluse ja võime elada täisväärtuslikku elu ning olla need, kes nad tõeliselt olema peaksid – inimesed selle sõna parimas tähenduses.

Küllap see nii on, et tingituna nõtradest inimestest, kes ju kiriku moodustavad – ei ole ükski olemasolevatest kirikutest täiuslik. Meil kõigil on üksteiselt õppida. Mõni kirik teab enam taevastest asjadest, mõni teine enam maistest.

Jeesuses Kristuses on saanud teoks võimalus see kaotatud ühendus Jumalaga taas leida ning selles püsima jääda. Nelipühasündmus, mida pühitseme, on selle kinnituseks – Jeesuse Kristuse kaudu on inimesed taas Jumalaga lepitatud ja ühendatud, ning Pühas Vaimus on Jumal inimeste ligi alati ja kõikjal. Olles Kiriku liikmed, kuuluvad inimesed juba selles elus Jumala riiki – on *taevas* juba praegu, siin, *maa* peal viibides.

Mis on *taevas* ja mis on *maa*? Mis on *taevane* ja mis on *maine*? *Maa*, *maailm*, on paik, mis on pimestatud lahusoleku tõttu Jumalast. *Taevas* on paik, milles valitsevad kustumatu valgus ning täiuslik ühendus Jumalaga. *Maine* on see, mis on allutatud patule, surmale ja kurjale. *Taevane* on see, mis on patu, surma ja kurja võimusest päästetud ning mida kannavad headus, tõde, elu ja armastus.

Need kaks valdkonda on Kirikus kokku saanud. Patused, kurjad ja surelikud inimesed on leidnud lunastuse, lepituse, elu ja rõõmu ühenduse kaudu Jumalaga, kes on meie elu algallikas ja mõte.

Vastasseis Jumalaga põhjustab vastasseisu ka teiste inimeste ning kogu looduga. Lepitus Jumalaga on võimalik siis, kui sellega kaasneb lepitus kaasinimestega. Nõndaviisi on Kirikus seotud *maine* ja *taevane*, ja nõndasamuti tunnistab sellest nelipühasündmus.

Ühendus Jumalaga ja Tema ligiolek Pühas Vaimus tõi endaga kaasa selle, et inimesed hakkasid üksteist mõistma. Pühakiri jutustab, et inimesed said üksteise keeltest aru. Kirik, ühendades endas inimesi erinevatest rahvastest ja ühiskonnakihtidest, õpetab meid üksteist sallima ja armastama, kõikidele erinevustele vaatamata ja vabanema eelarvamustest. Meie võimalus kirikuna on otsida lepitust kõiges, mis võib inimesi üksteisest lahutada.

Kirik, kelle sünnipäeva Nelipühal tähistame, see oleme meie – tema liikmed. Kiriku saladus ning vägi seisnevad selles, et temas on ühendatud *taevas* ja *maa*.

Piiskop Tiit Salumäe
Koguduse õpetaja

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA JUUNIS.

L, 1. juuni kl 11 – 15.30 Lääne praostkonna päev ja laulupäev Varblas. Kl 11 avapalvus Varbla kirikus. Kl 14.00 kontsert-jumalateenistus Varbla kirikus.

P, 2. juuni kl 11 jumalateenistus armulauaga. Teema: Püha Vaimu ootus. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe.(Toomkirik).

T, 4. juuni kl 7 – Eesti Lipp 135. Pidulik lipu heiskamine, palvus ja majalipu õnnistamine (Lipuväljak)

K, 5. juuni kl 11 Laulupeotule tervitamine Haapsalu toomkiriku Emaaltari ees.

6.-8. juuni – piiskop Tiit Salumäe ja koguduse segakoor külastavad Petserit ja Pihkvat ning annavad kirikukontserdid.

R, 7. juuni kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

L, 8. juunil kl 20 – Kirikukontsert. Nargenfestival. Esineb Heinavanker (Toomkirik)

P, 9. juuni kl 11 1. Nelipüha jumalateenistus armulauaga. Teema: Püha Vaimu väljavalamine. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, õpetaja Kristo Hüdsi, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe. (Toomkirik).

T, 11. juuni kl 18.30 toomkoori proov (Jaanimaja).

N, 13. juuni kl 17.30 – kogudusekool 6. tund "Inimene — Jumala kuju, kuid langenud pattu" Info – Karin Teder 53935121 (Jaanisaal).

R, 14. juuni kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 11 Leinapäeva palvus Toomkiriku ristimiskabelis.**

P, 16. juuni kl 11 Kolmainupüha jumalateenistus armulauaga. Teema: Varjatud Jumal. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi, Teno Ilves ja organist Lia Salumäe (Toomkirik). **Kl 18 – kirikukontsert.** Esineb ansambel Decorus Musicus (Toomkirik).

R, 21. juuni kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 23. juuni kl 11 – jumalateenistus armulauaga. Teema: Kaduvad ja kadumatud aarded. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe. **Kl 16 Surnuaiapäha jumalateenistus** (Vana kalmistu). **Kl 17 Surnuaiapäha jumalateenistus, laulab koor** (Metsakalmistu).

N, 27. juuni kl 17.30 – kogudusekool 7. tund: "Jeesus — Jumal ja inimene". Info – Karin Teder 53935121 (Jaanisaal).

R, 28. juuni kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 20 Tšaikovski festivali kirikukontsert** Esineb Rahvusmeeskoor, dirigent Mikk Üleoja. Piletid piletimaailmas (hind 20€ / soodus 16€) (Toomkirik).

L, 29. juuni kl 18 - Tšaikovski festivali kirikukontsert. Esineb Russian Horn Orchestra Peterburist (Toomkirik), **Kl 20 - Tšaikovski festivali kirikukontsert.** Esineb Warsaw Players – Poolast (Toomkirik).

P, 30. juuni kl 11 Jumalateenistus armulauaga. Teema: Kutse Jumala riiki. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi, Teno Ilves ja organist Lia Salumäe (Toomkirik).

TULE JAANI KIRIKUSSE VABATAHTLIKUKS!

Hea sõber! Juba seitsmendat aastat järjest avab Jaani kirik ukseid teeliste kirikuna. Jaani kirik on avatud reedeti ja laupäeviti kell 11 - 14 ja pühapäeviti kell 13 - 16.

Ootame kõiki, kes on valmis sellesse panustama. Tule, kui sa oled juba kogenud vabatahtlik! Tule, kui see on sinu jaoks uudne! Sulle avaneb võimalus olla teejuhiks kõigile, kes meie pühakoda külastavad. Võta ühendust Lia Salumäega (53039835) ja anna teada, millal saad Sina olla kirikus külastajate vastuvõtja.

SURNUIAPÜHAD - 2019.

HAAPSALU	23.06	16:00	Haapsalu vanal kalmistu
	23.06	17:00	Haapsalu metsakalmistul
HANILA	24.06	12:00	Hanila kalmistul
KARUSE	24.06	12:00	Sause/Tuudi kalmistul
	24.06	14:00	Karuse kalmistul
KIRBLA	16.06	14:00	surnuaiapäha
KULLAMAA	23.06	11:00	surnuaiapäha kalmistul,
			järgneb armulaud kirikus
LIHULA	23.06	11:00	armulaud kirikus
		12:00	kalmistul
LÄÄNE-NIGULA	16.06	14:00	Koela kalmistul
	24.06	12:00	Leediküla kalmistul
	24.06	15:00	Vedra kalmistul
MARTNA	22.06	12:00	armulaud kirikus
		12:30	kirikuaed
		14:00	Rõude kalmistul
	04.08	15:00	Väike-Lähtru kalmistul
MIHKLI	09.06	14:00	armulaud kirikus
		15:00	kalmistul
MÄRJAMAA	24.06	10:00	Missa kirikus
		12:00	Viilumäe kalmistul
NOAROOTSI	09.06	11:00	Rooslepa kalmistul
	09.06	12:30	Sutlepa kalmistul
	09.06	14:00	Noarootsi kirikuaed
NÕVA	23.06	11:00	kalmistul
PIIRSALU	02.06	13:30	Kuijõe kalmistul
	23.06	13:30	Piirsalu kalmistul
RIDALA	23.06	13:00	armulaud kirikus
	23.06	13:30	kirikuaed
	23.06	14:00	Uuel kalmistu
	23.06	15:00	Vanal kalmistu
	11.08	15:00	Sinalepa kalmistu
VARBLA	16.06	13:30	Varbla kalmistul,
			järgneb armulaud kirikus
VORMSI	23.06	12:00	kalmistul

KULTUURISUVI HAAPSALUS 2019.

6. - 9. juunil Kreegi päevad. 8. juuni kell 20, Haapsalu toomkirik Nargenfestival korraldab suve hakul Haapsalus Kreegi päevi juba 13. aastat, et hoida olulise eesti helilooja looming tema kodulinnas inimeste teadvuses värskena ja pakkuda Kreegi rikkale pärandile ka uusi vaatepunkte. Sellel suvel toimuvad Kreegi päevade kontserdid ka Hiiumaal ja Saaremaal. Ettekandele tulevad Kreegi eestindatud õigeusu kiriku laulud ansambli Heinavanker esituses, dirigent on helilooja Margo Kõlar. Kreegi päevade kunstiline juht on Tõnu Kaljuste. www.nargenfestival.ee Piletid eelmüügis 5.- /7.- € ja kohapeal 10.- €.

26. – 29. juunil Haapsalu Tšaikovski festival.

Festivalil toimuvad kontserdid Haapsalu ajaloolistes ja õdusates kontserdipaikades, mistõttu on tegemist justkui butiikfestivaliga – saalid on väiksemad ja õhkkond intiimsem, pakkudes tihedaid loomingulisi kontakte ja ereda elamusi. www.tchaikovskyfestival.ee

28. juunil Haapsalu piiskopilinnuse avamine

Pealinnuses asuv muuseumis avatakse keskaja ajalugu käsitlev tegevusmuuseum – külastuskeskus.

www.salm.ee

3. juulil kell 18 kirikukontsert Jaani kirikus. Berliini meeskoor ja naiskoor Kaasike. Kontsert annetusega.

24 juulil kell 18 kirikukontsert „Viulimängud“ toomkirikus. Esineb keelpilliorkester. Kontsert on pühendatud 1994. aastal alguse saanud Viulimängude festivalile ja selle loojale professor Tõnu Reimannile (1947-2016). Annetusega.

25.- 28. juulil XXVI Haapsalu Vanamuusikafestival

1994. aastal alustatud festival on oma žanri üks kaalukaim Eestis, mis on köitnud paljude nimekate muusikute tähelepanu kogu Euroopas. Kontserdid toimuvad toomkirikus ja Jaani kirikus.

www.studiovocale.ee

16. – 18. augustil Valge Daami aeg ja Haapsalu 740

Valge Daami etendus toomkiriku juures. Haapsalu linna 740. aastapäeva jumalateenistus toomkirikus ja pidustused kogu linnas. Peale Valge Daami vabaõhtulavastust toimuvad toomkirikus öökontserdid. Reedel, 16. juulil laulab tütarlastekoor Canzone, dirigent Ulrika Grauberg. Laupäeval, 17. juulil laulab Haapsalu toomkoor, dirigendid Sirje Kaasik ja Lia Salumäe. Külas kammeransambel Lestro Saksamaalt Frank Behrendti juhatusel. www.kultuurimaja.ee. Kammeransambli kontsert toimub ka Haapsalu Jaani kirikus laupäeval, 17. juulil kell 17. Ettekandel Antonio Vivaldi looming.

KIRIKUKOGU ISTUNG JÄRVA-JAANIS.

Kirikukogu XXX koosseisu 4. istungjärk kogunes 30. aprillil Järva-Jaanis. Kirikukogu sügisistungid toimuvad Tallinnas ning kevadistungid väljaspool Tallinna.

Peapiiskop Urmas Viilma kõneles kiriku ja koguduste tööst ja tõi näiteid viimase 30 aasta jooksul taastatud või pühakodadeks ümberehitatud hoonetest. Nii on ehitatud kabeleid sõjaväeosadesse, ümber ehitatud kabeleid talvekirikuteks. Ka praegusel ajal toimub mitme kiriku taastamine ning lausa uute hoonete rajamine. Nii sai eelmisel aastal Karuse kabelist ümberehitatud talvekiriku võrra rikkamaks ka Lääne praostkond. Peapiiskop rõhutas ka asjaolu, mida avalikkuses sageli ei kuule: nimelt on pühakodade taastamisse ja korrashoidu panustanud raha ja vabatahtlikke töötunde kogudused ise ning paljud sõpruskogudused. Kirikurahvas hoolib neist vanadest ja väärikatest hoonetest, need on tähenduslikud nii koguduse liikmete jaoks, kuid on maastikul pilkupüüdvaks ja kindlustunnet tekitavaks elemendiks kõigile, ka neile, kes pühapäeviti kirikus ei käi.

Oma valdkondades 2018. aastal tehtud tööst kõnelesid piiskopid ja assessorid.

EELK kantsler Andrus Möttus rääkis kiriku ja koguduste majanduselust ning tutvustas riiklike kompensatsioonide kasutamise võimalusi. Muude arvude seas esitas kantsler ka võrdlevat statistikat, kus Eesti kümme suuremat kogudust viivad läbi 40% kõigist ristimistest ja konfirmatsioonidest. Elame urbaniseerivas ühiskonnas. Kuid inimesed on valmis taas maale kolima ning maakoguduste lootus inimesi kirikutesse koondada ei lakka ega lõpe.

Kirikukogu õhkkond oli soe ja sõbralik. Kõigi töötajate pühendumine on tunnustust väärt, igaüks panustab enamaga, kui temalt oodatakse. Aga see töö on helge ja hoiab meid üheskoos. Kirikukogu istungilt jäi mulle meelde Tauno Tederi repliik Pärnu praostkonna elust. Suuremad linnakogudused aitavad väikseid maakogudusi nii nõu kui jõuga. Nii peaksime meiegi kandma üksteise eest hoolt, tugevam aitab nõrgemat, rikkam vaesemat. Jeesus ütles: „Ma annan teile uue käsu: armastage üksteist! Nõnda nagu mina teid olen armastanud, armastage teiegi üksteist! Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid, kui te üksteist armastate.” (Jh 13: 34 – 35)

Küllike Valk

EELK kirikukogu liige, Lääne praostkonna abipraosti kt

KOGUDUSE JUHATUSE KOOSOLEK MAIS.

10. mail toimunud koguduse juhatuses koosolekul kuulati informatsiooni koguduse majanduslikust olukorrast ja tööplaanidest. Laekunud on tegevustoetused Haapsalu linnalt ja riiklikud toetused toomkiriku elektrisüsteemi uuendamiseks ja Jaani kiriku torni remondi projekteerimiseks. Koguduse majanduslik olukord on praegu parem kui eelmisel aastal, kuid siiski on eelarve hetkel miinuses. Koguduse liikmetel on palutud tasuda liikmemaksu regulaarselt. Konsistoorium on ette valmistamas programmi, et annetuste tegemiseks ei pea olema kaasas sularaha ega pangakaarti – annetusi saab teha ka mobiilse annetuskeskkonna m-Tasku abil. Rõõmustav uudis oli, et koguduse koor läbis laulupeo eelvoorud edukalt ja osaleb laulupidudel nii Tartus kui Tallinnas. Juhatus tänab koorijuhte ja lauljaid tubli töö eest. Võeti teadmiseks, et EELK tunnustused on määratud järgnevalt: EELK aukirja on pälvinud EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse nõukogu auliikmed Ülla Paras ja Sulev Saareväli. EELK koostöömedaliga on autasustatud Seinäjoe koguduse organisti Lea Salumäed Eesti-Soome 100+100 ühisprojektide eest. EELK tänukirjaga on autasutatud koguduse nõukogu liikmeid Signe Saviiri ja Matti Talboneni. Palju õnne!

Kristo Hüdsi

TEETUNNI PIKNIK TOPUL.

Eakate teetund, milles osaleb keskmiselt 12 inimest meie kogudusest, toimub sügis- ja talvekuudel kaks korda kuus — teise ja neljanda nädala reedeti. Teetunni läbiviijaks on olnud peamiselt Lia Salumäe, keda on sisuliste teemade selgitamisel aidanud Karin Teder. Oleme väga tänulikud meie abiõpetajale Kristo Hüdsile, kes on leidnud aega teetunnist osa võtta ja jagada meiega Jumala sõna. Selle hooaja viimase teetunni otsustasime pidada vabamas õhkkonnas, looduses — piknikuna Topul Malle Allmere maakodus. Kogunesime raudteejaama, et sealt üheskoos sõita Topule. Autojuhtideks olid Kristo ja Ülo Niin ning teejuhiks Tamara Pajo. 15 minutit sõitu ja olimegi kohal, kus meid juba oodati. Peale tervitusi ja omavahelisi kallistusi katsime piknikulaua aeda, sest ilm oli suurepärase — päikseline ja soe. Laulsime söögipalve laulu ja maitsesime osalejate poolt kaasatoodut. Õnnitlesime ka juunikuu sünnipäevalast Lia Toomelaidi.

Piknikulauas arutlesime väga erinevatel teemadel – lapsepõlvest, kooli- ja noorusaastatest. Elav arutelu toimus ristimise ja leeriskäimise teemadel, rääkisime ka erinevustest erinevate kirikute vahel. Tekkis ka küsimus, et kui oled ristitud näiteks metodisti kirikus ja soovid üle minna luteri kirikusse,

või ka vastupidi, kas siis peab uuesti ristima. Samuti oli teemaks, mida tähendab armulaua käimine, kuidas on aegade jooksul armulaua käimise kombel muutunud ja kas armulaua võib käia ja sakramenti vastu võtta inimene, kes ei ole ristitud ja leeris käinud. Huvitav teema oli ka piht ja pihil käimine. Milline tähtsus on selles erinevatel kirikutel? Mis on pihisaladus? Kristo ja Karin püüdsid neile küsimustele ka vastuseid leida.

Malle korraldas meile ka väikese ekskursiooni oma aias ja kodukülas. Aeg möödus väga kiiresti. Tore oli taas koos olla ja loodame, et need huvitavad kokkusaamised sügisel jälle jätkuvad.

Täname Mallet koos abikaasaga, kes avasid meile oma kauni kodu värava. Täna kõiki piknikust osavõtjaid, eriti aga Karinit ja Kristot, ilma kellest oleks nii mõnigi küsimus vastuseta jäänud.

Kohtumiseni teetunnis sügisel, kuhu ootame ka uusi osavõtjaid. Tulge ja liituge meiega — igas teetunnis saame teada midagi uut nii hingele kui ka vaimule.

Eve Aser

LASTEKIRIK.

Minu lemmikkoht, kus pühapäeva hommikut alustada, on lastekirik. Sel aastal toimus see kahjuks ainult 1 korra kuus (kord Jaani kirikus ja kord toomkirikus), kuid oli sellest olenemata ikkagi väga tore. Tavaliselt toimus see iga kuu kolmandal pühapäeval.

Pühapäevakoolis oli minu arust imetore. Me rääkisime seal Jumalast, Jeesusest, Maarjast, Jaakobist ja teistest piibliloo tegelastest ning sellest, kuidas Jumal päästis rahvaid, liigutas merd, andis vaesrahvale toitu jms. Lastekirikus on tore, naljakas ja vahepeal saab ka maiustada. Peale selle, et me piibliloo tegelastest räägime, teeme me ka teistsuguseid asju. Me meisterdame, joonistame, kirjutame, laulame ja mängime. Näiteks oleme me meisterdanud mängupille, lõiganud välja käe ja sinna peale salmi kleepinud. Ükskord kaunistasime me isegi puidust lauajuppi, kuhu saime lisada erinevaid pärleid, paelu, sitse-satse ning lõpuks panime knopkadega sinna külge salmi. Loomulikult on need mängud, laulud ja meisterdamised kõik uute peatükkidega seotud, aga just sellised tegevused aitavadki mul neid peatükke paremini meelde jätta.

Viimane tund sellel aastal toimus emadepäeval toomkirikus. Emad jäid kirikusse jumalateenistust kuulama ja lapsed läksid samal ajal õue erinevaid mängu mängima. Pärast mängude mängimist läksime me tuppä koos emadega torti sööma. Kuid kõige parem on lastekiriku juures see, et peale kõike eelnevat toimub seal suviti ka lühike ööbimisega laager. Sellel aastal toimub see septembrikuu alguses. Eelmine aasta oli see hoopiski suve keskpaiku. See laager toimus Jaani kirikus, kaks ööd ja kolm päeva. Me käisime lossipargis ja promenaadil, mängisime mängu, lahendasime mõistatusi ja lasime rakette.

Kokkuvõtteks on lastekirik parim koht, kus pühapäeva alustada, sest sealt saab rõõmsa tuju, mida jagab meiega õpetaja Sirje Jätsa.

Laura Ratas
Lastekirik

MAIKUU PIIBEL KÖÖGIS.

Seekord teen kokkuvõtte hooaja viimasest Piibel köögis kohtumisest, mis toimus 18. mail. Päev oli väga palav ja rohkem sobilik päevitamiseks kui söögi valmistamiseks. Hilinesin kohtumisele väga hõreda bussiliikluse tõttu laupäeval Uuemõisa ja Haapsalu vahel. Laenates Oskar Lutsu avalauset „Kevadest”, Piibel köögis oli juba alanud kui mina kohale jooksin. Köögis valmistati juba kibekiirelt salatit. Olen varemgi kirjutanud, et mulle meeldib rohkem kirjutada kui süüa teha. Tulime kokku, et osaduses olla, koos Piiblit uurida ja piibliteemalist toitu valmistada. Meil oli külas armas õde Tiina Võsu Lääne-Nigula kogudusest. Piiblitunni teemaks oli Batseba ja toiduks imemaitsev idamaine kikerhernesalat ja hõrgutavad grillitud puuviljavardad.

Karin oli nagu alati meile väga põhjaliku piiblitunni ette valmistanud ja alustas küsimusega, kui tuttav on meile Batseba lugu. Selgus, et Batsebast endast on Pühakirjas tegelikult üsna vähe juttu: 2. Saamueli raamatus ja 1. Kuningate raamatu alguses. Saime ka teada, et Batsebast ei saa rääkida ilma kuningas Taavetita: kogu Batseba lugu on ühtlasi ka kuningas Taaveti lugu. Taavet läkitas oma mehed sõtta. Ühel õhtul nägi ta kuningakoja katuselt ühte ilusat naist ennast pesevat. Kuigi Taavet sai teada, et see naine, Batseba, on juba abielus, läkitas ta käskjalad teda tooma. Taavet magas tema juures ja naine jäi lapseootele

Selgus, et vananev kuningas Taavet oli umbes 50-60 eluaasta vahel, tal oli haaremitäis ilusaid naisi. Batseba pidi olema nooruke, tal ei olnud veel oma mehe Uurijaga lapsi. Nii Batsebale kui ka Taavetile mõeldes tekkis palju küsimusi. Miks tuli Batseba kuningakoja lähedale ennast pesema, kas naistel oli üldiselt kombeks seal ennast pesta? Kas oli tegemist sihiliku võrgutamisega, et tõmmata kuninga või mõne muu aukandja tähelepanu? Piibel paneb kogu rõhu Taaveti teole ja reageeringule. Piibel ei maini ühegi sõnaga, mida arvas Batseba Taaveti himust tema järele, kuidas ta sellesse suhtus. Jääb siiski mulje, et Taavet ja Batseba ajasid seda asja üsna ühel nõul. Abielurikkumine on Jumala ees äärmiselt raske patt. Moosese Seaduse kohaselt tuli abielurikkumist karistada surmanuhtlusega. Taavet püüdis kõikvõimalike kavalustega saavutada, et Uuriija, kelle ta sõjaväljalt Jeruusalemma kutsus, läheks oma koju ja magaks Batsebaga – siis oleks saanud väita, et sigitatud laps on Uuriija enda laps. Ent Uuriija näitab end kui ustav ja ausameelne ja jumalakartlik mees. Jumala Seaduse järgi ei tohtinud iisraeli mehed sõjakäigul olles naistega magada. Taavet meelitas Uurijat kingitustega, joodab ta täis ja teeb kõik, et meest Batsebaga magama ahvatleda. Taaveti plaan ei lähe korda ja ta otsustab Uurijast vabaneda. Ta laseb väeülem Joabil panna Uuriija lahingus kõige ohtlikumasse kohta ja Batseba mees saab surma.

Leinaaja möödudes sai Batsebast Taaveti naine ja ta tõi ilmale poja. Taavet võtab Batseba kohe pärast leinaaja lõppu naiseks oma haaremissse. Aga see asi, mis Taavet oli teinud, oli Issanda silmis paha. Batseba tõi Taaveti ellu tohutu suure pöörde – kuigi Jumal andestas Taavetile, pidi Taavet elu lõpuni Jumala karistust kandma. Batseba oli naine, kes Taaveti elu kõige rohkem mõjutas.

Prohvet Naatan toob Taaveti väga osavalt patutundmisele. Jumal määrab Taavetile karistused: esiteks sureb tema laps, kelle ta Batsebale sigitas, teiseks ei lahku mõõk iialgi tema soost – tema enda järeltulijad astuvad tema vastu sõja ja vägivallaga. Nii nagu Taavet hooras teise mehe naisega, hooravad tema järeltulijad tema naistega. Ja Jumala karistuse põhjus on, et oma tegudega on Taavet pannud Issanda vaenlased Issandat kõvasti pilkama. Taavet, Jumala valitud ja Jumalale pühitsetud kuningas, kes oleks pidanud olema eeskujuks kogu rahvale, on teinud nii ränka pattu, et rahvas mõtleb: kui juba kuningas võib nii teha, miks siis mitte meie? Taavet on oma tegudega viinud alla kogu rahva moraali ja kõlbluse. Batseba laps surebki, kuigi Taavet palub lapse pärast härdalt Jumalat. Ent Jumal ei võta teda kuulda. Hiljem annab Jumal Batsebale ja Taavetile poja, kellest saab Taaveti järglane Iisraeli kuningatroonil. Kuid enne seda juhtub palju suuri õnnetusi Taaveti elus: Taaveti oma järeltulijad vägistavad, tapsid ja alustasid mässu tema vastu. Ometi Jumal päästab Taaveti. Batseba roll Taaveti ahvatlejana ja kuriteole meelitajana on lõppenud. Nüüd astub Batseba esile uues rollis: ta on Taaveti poja Saalomoni ema, selle Saalomoni ema, kellest saab Taaveti järel uus Iisraeli kuningas ja kelle valitsusvõim on kõigist Iisraeli ja Juuda kuningatest kõige suurem. Batsebal on kuni surmani Iisraeli kuninga õukonnas tähtis positsioon.

Kokandushuviliste jaoks toome ära ka retseptid, mille järgi toitu valmistasime.

Idamaine kikerhernesalat 4 inimesele: 500 g kikerherneid; 1 kimp porgandeid; 1 kimp rohelist sibulat; 1 kimp peterselli. Salatikaste: 1 küüslauguküüs; 250 g maitsestatamata jogurtit; 3 tl sidrunimahla; kardemoni, köömneid, soola, pipart; mett.

Nõruta kikerherned, riivi porgandid, haki sibul ja petersell. Sega ained omavahel kokku. Salatikastme jaoks sega pressitud küüslauk, jogurt ja sidrunimahl ühtlaseks, maitsesta maitseainetega. Lisa kaste salatile, sega läbi ja lase külmkapis maitsestuda.

Grillitud puuviljavardad: meelepärased puuviljad suupäraste tükkidena; liköör; 2 sl mett; ingverit; 200 ml maitsestatamata jogurtit; 3 tl karamellisiirupit.

Lükka puuviljatükid varrastele ja pintselda üle mee-likööriseguga. Pruunista grillrestil või grillfunktsiooniga ahjus. Sega omavahel jogurt ja karamellisiirup ning lisa peeneks hakitud ingver. Serveeri puuviljavardad koos jogurtikastmega.

Allikas: „Piibliainelised retseptid“, <https://www.fegbruehl.de/web/dokument/rezepte/cookbook.pdf>

Anne Vooremaa

LÄÄNEMAA ABIKASSA KÜMMET AASTAT.

See oli kümme aastat tagasi, 2009. aasta augustis, kui kaheksa Läänemaa inimest asutasid MTÜ Läänemaa Abikassa. Asutajateks olid Ahti Olesk, Andreas Rahuvarm, Arnold Juhans, Kaja Kaus, Kersti Lõhmus, Merike Nuudi, Neeme Suur ja Tiit Salumäe. Oli masuperiood, majandus langes, riigieelarvet tõmmati koomale, inimeste sissetulekud vähenesid. Oli palju muret ja puudust. Abikassa loomise idee tuli toonaselt Lääne maavanemalt Neeme Suurelt, mõte sai toetust ja kinnitust maavalitsuse ja praostkonna ühiskomisjonist ja toonaselt Lääne praostilt Tiit Salumäelt. Nüüdseks on Läänemaa Abikassa tegutsenud kümme aastat.

Abikassa loodi toetama tavalist Läänemaa perekonda, kes on sattunud raskustesse kas pereliikme töö kaotamise, sissetulekute vähenemise, sissetulekute vähesuse või ajutise puudumise tõttu. Esimeseks mureks olid lapsed, kes ei peaks sellise õnnetu olukorra tõttu kannatama. Et oleks olemas elementaarsed elutingimused, et kodust elektrit välja ei lülitataks, et küttekolles korras ja tuba soe oleks, et kooli pooleli või kooliriided ostmata ei jääks. Et ei langeks inimesed laenu lõksu, minnes ühte laenu tagasi maksma teisega, veel kallimaga.

Abikassa tulud loodeti saada annetustest. Lisaks annetustele oleks Abikassast pidanud saama ka

midagi vabatahtliku kindlustusseltsi sarnast, kus on palju liikmeid, kes teevad regulaarselt väikeseid sissemaksid, teades, et vajadusel ka iseenda häda korral abi loota on. Päris nii see siiski ei läinud, liikmete arv on jäänud läbi aastate püsima. Praegu on Abikassal liikmeid 15, püsivalt annetajaid veel kolm inimest. Ühekordsed annetused moodustavad Abikassa tuludest suurema osa, nendest omakorda enamus laekub Läänemaa kauplustes paiknevatest annetuskastidest.

Abikassa töötab vabatahtlikkuse alusel. Meie juhatuses on kolm inimest – Merike Nuudi, Maie Kliss ja Neeme Suur. Raamatupidamise eest kannab hoolt Kaja Kaus, tegevuse üle kontrolli teostab revident Arnold Juhans. Toetuste eraldamise otsustab nõukogu, kuhu kuulub üksteist inimest. Keegi oma töö eest tasu ei saa, annetustest saadud summad kuluvad inimeste abistamiseks. Majanduskulud on olnud vähesed ja kulunud annetuskastide soetamiseks, logo loomiseks, IT-kulude katmiseks jms.

Kümme aastat on möödas, Abikassa tegutseb. Me oleme kogunud annetusi summas üle 31 000 euro ja jaganud toetusteks üle 26 000 euro. Nii nagu oli kunagi kavandatud, nii ka on läinud. Head Läänemaa inimesed toetavad Abikassat. Abikassa toetab Läänemaa perekondi nende halbadel hetketel. Tihti ongi nii, et kui riide-, toidu- või esemelist abi on lihtsam leida, siis rahalise abiga on kitsas käes. Uurime alati ka kohalikult omavalitsuselt, kuidas vallad või linn omalt poolt panustada saavad ja mida asjast arvavad. Uurime mida inimene ise teeb, et tema tulevik kindlam oleks. Tavalised toetussummad jäävadki 200 – 400 euro piirisse. Abikassa maksimaalne väljamakstud summa ühele taotlejale on olnud 1300 eurot. Oleme väga tänulikud kõigile annetajatele, kes meie annetuskasti või arveldusarve on üles leidnud. Eriti suure tänu aga edastame meie püsiannetajatele, kes igal kuul Abikassale ülekande teevad.

Kuidas see siis käib, see Abikassalt abi taotlemine? Kui inimene on ise julge, siis ta leiab meie kuulutuse Lääne Elust, läheb www.abikassa.ee koduleheküljele, vaatab sealt andmed ja võtab meiega ise ühendust. Tihti aga inimesed kas ei tihka või ei oska ise pöörduda. Siis on see hea naaber või valla sotsiaaltöötaja või hoopis võlanõustaja, kes Abikassa poole pöördub ja küsib, ega me ei saaks inimest aidata. Oleme tuge pakkunud elektri eest tasumiseks, üürivõla tasumiseks, küttepude soetamiseks, kütte- ja elektriseadmete või sanitaariumide remondiarvete tasumiseks. Samas aga ka on meie toetuste loetelus lasteaia tasu, koolitarbed, õpilaskodu üür, koolieine tasu, haigla hooldus ja eritransport, laste talveriidid, aga ka laevakaitsja toetus ja korteri sissemaks jms. Mõnel korral oleme ka abi andmisest keeldunud. Seda juhul, kui on saanud selgeks, et inimene ise enda aitamiseks ei taha midagi ette võtta. Taotlejaid on olnud Läänemaa kõigist piirkondadest, Haapsalust kuni Nõva ja Virtsuni. Peale haldusreformi ei ole me Lõuna-Läänemaad hüljanud ja ei kavatse ka.

Inimesel ei tohiks olla sellist tunnet, et ta ongi oma murega maailmas üksi. Abi küsimine ei ole tihti lihtne, ometigi on see esimene samm lahenduste poole. Läänemaal on mitmeid abiorganisatsioone, nõustajaid, on linna- ja vallavalitsused, on kirikukogudused. Ja on ka MTÜ Läänemaa Abikassa. „Inimeselt inimesele“ on meie juhtkiri. Me ei reklaami toetajaid ega toetuse saajaid, oleme diskreetsed ja tagasihoidlikud. Kui oled hädas, siis võta ühendust. Kui sul on võimalus, siis anneta Läänemaa Abikassale ja aita meil aidata.

Neeme Suur. Merike Nuudi
Läänemaa Abikassa

NELIPÜHADEST.

Nelipüha kuulub ülestõusmispühade tsükklisse ja on selle tsükli kõige viimane püha – sellega lõppeb ülestõusmisaeg. Kreekakeelses Uues Testamendis tähistatakse nelipüha sõnaga *pentēkostē*, mis tähendab „viiekümnes“. Nelipüha on ülestõusmisaja 50. päev ja seda tähistatakse 49 päeva pärast esimest Ülestõusmispüha. Sel päeval meenutavad kristlased Püha Vaimu väljavalamist, millest kõneldakse Apostlite tegude raamatu 2. peatükis.

Nelipüha on seotud juudi pühaga *šavuot* – kõige esimene nelipüha toimuski selle pühaga samal päeval. *Šavuot* tähendab „nädalad“ (juudi nädalatepüha) – see nimi viitab seitsmenda nädala täitumisele alates juutide paasapühadest, mil seda püha peetakse. *Šavuot* on ühtlasi lõikustänapüha, kuna see langeb kokku paasapühade ajal alguse saanud nisulõikuse lõpuga.

Šavuot kuulub judaismi kolme kõige tähtsama püha hulka: sellega tähistatakse Toora ehk Issanda Seaduse andmist iisraeli rahvale, mis toimus Siinai mäel Moosese vahendusel. Kristlased näevad nelipühades otsest paralleeli sellele, kuidas Jumal tegutses oma rahvaga kauges minevikus: kui Issand andis tollal oma väljavalitud rahvale kivitahvlitele kirjutatud käsud, et inimesed nende varal oleksid seotud oma Jumalaga ja täidaksid Tema tahet, siis nelipühadel valas Jumal oma Püha Vaimu kõigi Kristusesse uskujate peale ja kirjutas oma Seaduse neile südamesse. Püha Vaim, kes elab kristlaste südames, hoiab neid väga lähedalt seotuna Jumalaga ja teeb nad võimeliseks Issanda Seadust pidama, nii nagu iisraeli rahvas seda iial ei suutnud.

Esimesed kirjalikud teated nelipüha tähistamisest kristliku pühana pärinevad aastast 130 pKr. Nelipüha on üks suurimaid kristlikke pühi, mil tähistatakse Jeesus poolt töötatud Püha Vaimu tulekut. Jeesus lubas, et kuigi Ta ise läheb ära, saadab Ta jüngritele enda asemel teise Lohutaja. Kristlik traditsioon mõistab esimest nelipüha kui Kiriku asutamise päeva. Seega on nelipüha kristliku Kiriku sünnipäev. Püha Vaim, kes Kristuse jüngrite peale langes, liitis kõik usklikud üheks osaduskonnaks. Sellest hetkest peale mõistis jüngrite hulk end ühtse Jumala rahvana. Apostel Peetrus kutsus oma nelipühajutluses kõiki kohalviibijaid meelt parandama ja end ristida laskma, et ka nemad võiksid saada Püha Vaimu anni. See oli kristliku koguduse esimene avalik ülesastumine: nii sai Kiriku sündimise päeval alguse ka ülemaailmne misjonitöö.

Nelipühäl toimunud keelteime – erinevatest rahvustest kohalviibijad kuulsid igitüks jüngreid Jumalat ülistavat nende omas keelemurdes – viitab sellele, et Jeesuse Kristuse rõõmusõnumi kuulutus ületab kõik keelte- ja rahvuste vahelised piirid kogu maailmas. See keelteime on vastupidine Jumala tegutsemisele Paabeli torni ehitamise loos: tollal segas Jumal karistuseks inimeste kurjuse ja ülbuse eest nende keeled, nii et üks ei mõistnud enam teist ega suutnud nad enam ühel meelel tegutseda. Nelipühäl aga ühendas Jumal inimesed taas Püha Vaimu läbi: kõik Kristusesse uskujad, kelles elab Kolmainu Jumala kolmas isik Püha Vaim, mõistavad üksteist ka sõnadeta.

Kuna Ülestõusmispüha on liikuv püha, siis on seda loomulikult ka nelipüha. Nelipüha langeb alati ajavahemikku alates 10. maist kuni 13. juunini. Käesoleval, 2019. aastal, tähistame nelipüha 9. juunil. Nelipühadega seotud olulisemad kristlikud sümbolid viitavad enamasti kõik Pühale Vaimule. Väga tuntud sümbol on tuvi: kui Ristija Johannes Jeesuse ristas, langes Püha Vaim tuvi kujul Jeesuse peale. Püha Vaimu sümboliks on ka kolmeharuline tuleleek: kui Vaim langes esimesel nelipühäl jüngrite peale, nähti otsekui hargnevaid tulekeeli. Liturgiline värv nelipühadel on punane – ka see on Püha Vaimu kui tule sümbol. Meil ilmselt vähem tuntud nelipühadega seotud sümbol on roos. Legendi järgi nuttis keegi naine oma aias Jeesuse ristisurma pärast, kuni märkas äkitselt, et roosidel polnud enam okkaid. Tema pisarad kuivasid ja ta hüüdis: „Jumal on okkad ära võtnud, kannatus on muutunud rõõmuks!“

Eesti rahvakalendris tuntakse nelipüha suvistepüha ja kasepüha nime all. Sel päeval toodi metsast tuppa noori kaski. Kaskedega kaunistati ka külade tantsu- ja kiigeplatse, samuti viidi nelipühäl kaski kirikusse. Värskeste kaskede lõhn muutis püha meeldejäävaks. Kesk- ja Lõuna-Eestis oli tavaks munade värvimine, see oli nn teine munadepüha. Munade värvimiseks kasutati just kaselehti, mis andis munadele kena heleda värvi. Põhja-Eestis algas suvistepühadega kiigehooaeg. Nelipüha oli nii suur püha, et karjasele ja teenijaile anti sel päeval vaba päev ja kingiks muna või eriline karask. Suvistepühadel käidi kalmistul lahkunute haudadel, õigeusklikel oli see oluline esivanemate mälestamise päev haudadel itkemisega ja sinna toidulaua katmisega. Suvistepühade rituaalsed toidud olid munad, kohupiim, sõir, korbid ja kaerakile.

Karin Teder

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Sest me ei suuda midagi tõe vastu, vaid üksnes tõe poolt. 2Kr 13:8

Ilmselt mitte ükski, kes tunneb Jeesust, ei küsi Pontius Pilatuse kombel: „Mis on tõde?“ Jeesus ise ongi tõde. Kõik on tekkinud Tema läbi. Inimkonna patud on lunastatud Tema läbi. Tema läbi oleme lepitud Jumalaga. Me suudame kõik Tema läbi, sest Tema teeb meid vägevaks. Tema läbi oleme me

ustavad Jumalale ja me täname Jumalat Isa Tema läbi.

Jeesuse läbi on loodud nii materiaalne kui vaimne reaalsus. Materiaalne maailm toimib seaduste järgi, mida me nimetame loodusseadusteks. Ka vaimse reaalsuse vallas kehtivad kindlad seadused ja printsiibid – nii ühed kui teised on jumalikku päritolu. Olla kooskõlas tõega tähendabki elada kooskõlas Jumala loodud seadustega. Me ei suuda midagi tõe vastu – sellega oleme ilmselt kõik nõus, kui asi puudutab materiaalist sfääri. Me lihtsalt peame alluma gravitatsioonile, arvestama keemiliste seaduspärasustega, järgima neid biokeemilisi ja füsioloogilisi protsesse, mille alusel toimib meie organism: kui me seda ei tee, võime hukkuda või kahjustada oma elu ja tervist. Aga miks me siis nii sageli usume ja arvame, et suudame midagi tõe vastu, kui asi puudutab vaimset ja vaimulikku sfääri?

Printsiip on sama: kui me ei ole kooskõlas tõega, kui rikume vaimses vallas kehtivaid seaduspärasusi, siis võime samuti hukkuda või oma elu ja tervist kahjustada. Vaimse ja vaimliku sfääri ülim Seadus on Armastuse Seadus. Mistahes Jumala antud reegel, käsk või kohustus on osake sellest Seadusest. Püha Paulus ütleb, et kui meil pole armastust, siis ei loe ei meie head teod, ohvrid, vaimuannid, pühendumine ega isegi meie usk mitte midagi – sel kõigel ei ole lihtsalt mingit mõtet, sest see pole kooskõlas tõega: Armastuse Seadus on tõe ülim väljendus ja me ei suuda midagi tõe vastu.

Me hävitame iseennast, kui meil pole armastust. Me hukkume, kui me ei armasta. Miks me siis nii rahulikult lepime oma leigusega? Armastus peaks olema esimene asi, mida Jumalalt paluda, armastus peaks olema suurim siht, mille poole püüelda, armastus peaks olema iga elatud päeva ülim ülesanne. Jeesus, kes ise on tõe, ütles: „Armastage üksteist, nagu mina olen armastanud teid!“ Me ei suuda midagi tõe vastu, vaid ainult tõe poolt.

**Hea Jumal, armastuse Issand!
Me täname Sind, et Sa oma Poja Jeesuse läbi
oled puhastanud meie südamed kurjast
ja muutnud meid võimeliseks armastama.
Issand, me tunnistame, et meie armastus on liiga nõder,
meie igatsus Sinu järele liiga kõikuv,
meie hool oma kaasinimeste pärast liiga muutlik.
Armas Isa, Sinu armastuses on tohutu vägi!
Anna meile osa sellest väest,
ava meie südame silmad nägema Sinu tõe,
et me suudaksime Sinu armastuse tõeliselt vastu võtta
ja suunata selle tagasi Sinule ja kõigile kaasinimestele.
Õpeta meid armastama, meie Isa ja Issand,
nii nagu Sinu kallis Poeg Jeesus armastab meid.**

Karin Teder

NATUKE NALJA.

Preester satub peale, kui kaks poissi teineteist elu eest nüpeldavad.
"Kas te siis ei tea, et vaenlast tuleb armastada?" küsib ta manitsedes.
"Ta pole mu vaenlane," ütleb vanem poiss, "ta on minu vend."

PILTE MAI SÜNDMUSTEST.

15. mail oli Saksamaalt Kurhessen Waldecki piiskop Martin Hein delegatsiooniga Haapsalus.

5. mail andis Tiit Salumäe Amblas üle peapiiskopi tänukirja abipraost Tõnu Linnasmäele 60. sünnipäeval.

SÜNNIPÄEVAD JUUNIS.

1. juuni	Kenert Rehkalt	
2. juuni	Alexander Murdmaa	
	Maija Kaisa Oja	5
3. juuni	Laine Kera	78
	Getter Möldre	
	Gabriel Laanepuu-Westrum	
4. juuni	Indrek Leit	
	Merel Keldrima	
	Karl-Edgar Proos	
5. juuni	Aston Martin	
7. juuni	Rainer Randmets	30
	Kaisa Randpere	
	Karli Kliss	
8. juuni	Lia Toomelaid	89
11. juuni	Heli Hansen	40
	Scarlet Lämmergas	
12. juuni	Kalle Jätsa	
13. juuni	Alexandra Drabold	
14. juuni	Erki Holmberg	45
	Merle Leemet	35
	Kalle Kelviste	
	Susanna Alliku	
15. juuni	Anne Männiste	
	Reio Engman	
16. juuni	Anneli Tsarens	
	Tarmo Barndõk	40
	Enriika Liiv	
	Emily Cramer	
17. juuni	Madis Padu	
18. juuni	Eve Trei	
	Lydia Kalda	
	Myrell Kalda	
19. juuni	Jana Raag	
20. juuni	Andero Küttim	
	Ott Marten Peikel	
22. juuni	Madis Kütt	
	Aveli Reinser	
23. juuni	Aasa Bander	85
24. juuni	Allan Kalamees	
25. juuni	Maria Strauss	
	Mirjam Behrendt	
26. juuni	Kristjan Hertzmann	
27. juuni	Alari Engman	
28. juuni	Peep Aedviir	
	Indrek Reppo	10
29. juuni	Õilme Huuk	
	Ruth Laasi	
	Hannes Rabi	
30. juuni	Robin Juurik	

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNENE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirikus toimuvad hommikupalvused reedeti. Kirik on avatud teeliste kirikuna reedel ja laupäeval kell 11-14, pühapäeval kell 13-16.

Toomkirik on avatud piletiga E - L kell 10-18. Pühapäeval kell 13 – 18.

Vaata www.haapsalulinnus.ee

Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovet, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.